

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

*Trg sv. Petra
Srijeda, 5. travnja 2023.*

[Multimedia]

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Prošle nedjelje u liturgiji smo slušali Gospodinovu Muku. Ona završava ovim riječima: „zapečate kamen“ (Mt 27, 66): čini se da je sve gotovo. Za Isusove učenike ta kamena gromada označava *kraj svake nade*. Učitelj je raspet, ubijen na najokrutniji i najponižavajući način, obješen van grada na zloglasno mučilo: javni neuspjeh, najgori mogući svršetak – u to doba je bio najgori. Ta klonulost duhom koja je tištala učenike nije nepoznata ni nama danas. I u nama se roje turobne misli i osjećaji frustracije: otkud tolika ravnodušnost prema Bogu? Zanimljivo je to: otkud tolika ravnodušnost prema Bogu? Zašto je toliko zla u svijetu? Sami vidite koliko je zla u svijetu. Zašto nejednakosti nastavljaju rasti, a željeni mir ne dolazi? Zašto smo tako skloni ratu, skloni tome da činimo zlo jedan drugom? Koliko samo rasplnutih očekivanja, koliko razočaranja u srcu svakog pojedinca! Nadalje, taj osjećaj da su prošla vremena bila bolja i da u svijetu, a možda čak i u Crkvi, nije kao što je nekad bilo... Riječju, kao da je i danas na nadu navaljen kamen nepovjerenja. Pozivam danas svakoga od vas da razmišljate o ovome: gdje je tvoja nada? Imaš li živu nadu ili si je zapečatio, ili je držiš u ladici kao neku uspomenu? Potiče li te tvoja nada da se pokreneš ili je tek romantična uspomena kao neka stvar koja ne postoji? Gdje je danas tvoja nada?

U srcu učenika ostala je urezana jedna slika: *križ*. Tamo je sve svršeno. Tu je zgusnut svršetak svega. Ali nedugo nakon toga otkrit će upravo u križu novi početak. Draga braćo i sestre, Božja nada se rađa tako, rađa se i ponovno rađa u tamnim rupama naših iznevjerenih očekivanja. Ona, istinska nada, nikad ne razočarava. Sjetimo se upravo križa: od najužasnije sprave za mučenje

Bog je načinio najveći znak ljubavi. To drvo smrti, koje je postalo stablom života, podsjeća nas da Božji počeci često počinju s našim svršecima. Tako On voli činiti čudesa. Uprimo, dakle, *danas svoj pogled u stablo križa kako bi u nama niknula nada*: ta svakodnevna krepost, ta tiha, ponizna krepost, ali krepost koja nas drži na nogama, koja nam pomaže ići naprijed. Bez nade se ne može živjeti. Razmislimo: gdje je moja nada? *Uprimo danas svoj pogled u stablo križa kako bi u nama niknula nada*: da bismo ozdravili od tuge – koliko je samo tužnih ljudi... Još dok sam mogao na ulicu, sad više ne mogu jer mi ne daju, ali dok sam mogao na ulicu u drugim biskupijama, volio sam gledati pogled ljudi. Koliko tužnih pogleda! Tužni ljudi, ljudi koji pričaju sami sa sobom, ljudi koji hodaju sami i pričaju na mobitel, ali bez mira, bez nade. Gdje je tvoja nada danas? Treba nam malo nade da ozdravimo od tuge od koje bolujemo, od ogorčenosti kojom trujemo Crkvu i svijet. Braćo i sestre, pogledajmo Raspetoga. I što vidimo? Vidimo *Isusa gola, Isusa svučena, Isusa ranjena, Isusa mučena*. Je li to kraj svega? Tu je naša nada.

Promotrimo, dakle, kako se u ta dva vida nada, koja naizgled umire, ponovno rađa. Prije svega vidimo *Isusa svučenog*: naime, „pošto ga razapeše, *razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku*“ (r. 35). Razodjeveni Bog: On kojim ima sve dopušta da ga se liši svega. Ali to poniženje je put otkupljenja. Bog pobjeđuje tako naše privide. Nama je, naime, teško ogoliti se, biti istinoljubivi; uvijek pokušavamo zastrijeti istinu zato što nam se ne sviđa; zaodijevamo se vanjstinom koju tražimo i negujemo, stavljamo na sebe maske kako bi se kamuflirali i pokazali boljima nego što jesmo. To je uljepšavanje pomalo ušlo u naviku: našminkana nutrina, izgledati bolje od drugih... Mislimo da je važno razmetati se, pokazivati se, tako da drugi govore dobro o nama. I kitimo se izvanjskim, površnim stvarima; ali tako ne nalazimo mir. Kasnije šminke nestane i vidiš u zrcalu svoje ne previše lijepo, ali pravo lice, lice koje Bog voli, ne ono uljepšano. Isus lišen svega podsjeća nas da se nada ponovno rađa kad pogledamo istinu u oči – reći samom sebi istinu – kad odbacimo dvoličnosti, kad se oslobodimo mirnog suživota s našim lažima. Ponekad smo toliko naviknuti govoriti sebi laži da živimo s lažima kao da su istine i na kraju smo zatrovani našim lažima. To je potrebno: vratiti se srcu, onom bitnom, jednostavnom životu, lišenom tolikih beskorisnih stvari, koje su nadomjesci nade. Danas, kad je sve kompleksno i postoji opasnost da se izgubi nit, treba nam jednostavnost, potrebno nam je da ponovno otkrijemo vrijednost trezvenosti, vrijednost odricanja, da očistimo ono što onečišćuje srce i čini nas tužnima. Svaki se od nas može sjetiti neke beskorisne stvari koje se može osloboditi kako bi ponovno pronašao samog sebe. Razmisli, koliko beskorisnih stvari! Ovdje u Svetoj Marti, gdje stanujem – to je hotel za mnoge ljude – pronio se glas da bi bilo lijepo za ovaj Veliki tjedan zaviriti u ormar i izvući iz njega stvari koje ne koristimo... ne možete ni zamisliti koliko je toga! Lijepo je lišiti se nepotrebnih stvari. I to je otišlo siromašnima, ljudima koji su u potrebi. I mi imamo mnoge beskorisne stvari u srcu – i izvan njega. Zavirite u svoj ormar, slobodno zavirite. Ovo je korisno, ovo beskorisno... i očistite ga. Zavirite u ormar duše: koliko je tamo beskorisnih stvari, koliko glupih iluzija. Vratimo se jednostavnosti, pravim stvarima, za koje nije potrebno uljepšavanje. Eto lijepe vježbe!

Upravimo drugi pogled u Raspetoga i vidimo *Isusa ranjena*. Križ pokazuje čavle koji mu probijaju ruke i noge, probodeni bok. Ali ranama tijela se pridodaju rane duše: kolika tjeskoba! Isus je sâm:

izdan, predan i zaniĳekan od svojih, od svojih prijatelja, pa i od svojih uĉenika, osuĊen od vjerske i graĊanske vlasti, izopĉen, Isus se ĉak osjeĉa napuštenu od Boga (usp. r. 46). Na križu se, k tome, pojavljuje razlog osude: „Ovo je Isus, kralj ųidovski“ (r. 37). To je izrugivanje: On, koji je pobjegao kad su ga htjeli zakraljiti (usp. *lv* 6, 15) osuĊen je kao onaj koji se pravio kraljem; premda nije poĉinio nikakav zloĉin, raspet je izmeĊu dvojice zloĉinaca i nasilnik je Baraba narodu bio draųi od njega (usp. *Mt* 27, 15-21). Ukratko, Isus je ranjen u tijelu i duųi. Pitam se: kako to pomaųe naųoj nadi? Tako, Isus gol, liųen svega, svega: ųto to govori mojoj nadi, kako mi pomaųe?

I mi smo ranjeni: tko nije ranjen u ųivotu? I mnogo puta, skrivene rane koje skrivamo zbog srama. Tko ne nosi oųiljke proųlih izbora, nerazumijevanja, boli koje ostaju u srcu i koje je teųko prevladati? Ali i oųiljke pretrpljenih nepravdi, oųtrih rijeĉi, nemilosrdnih osuda? Bog ne skriva od naųih oĉiju rane koje su mu probole tijelo i duųu. Pokazuje ih kako bi nam pokazao da se na Uskrs moųe otvoriti novi put, da naųe rane mogu postati *svijetli otvori*. Netko mi moųe reĉi: „Ali Svetosti, nemojte pretjerivati“. Ne, to je istina: pokuųaj, pokuųaj. Pokuųaj to uĉiniti. Misli na svoje rane, one koje samo ti znaų, koje svaki pojedini ima skrivene u svom srcu. I pogledaj Gospodina. Vidjet ĉeų, vidjet ĉe kako se iz tih rana prolamaju zrake svjetla. Isus na križu ne uzvraĉa optuųbe, nego ljubi. On voli i opraųta onima koji ga ranjavaju (usp. *Lk* 23, 34). Tako pretvara zlo u dobro, tako pretvara i preobraųava bol u ljubav.

Braĉo i sestre, nije stvar u tome da te ųivot malo ili mnogo povrijedio, nego ųto uĉiniti od tih rana. Sitne, velike, one koje ĉe uvijek ostaviti biljeg na mom tijelu, u mojoj duųi. ųto ja ĉinim sa svojim ranama? ųto ĉinių ti, ti, ti sa svojim ranama? „Ne, Oĉe, ja tih rana nemam“. – „Pazi, razmisli dvaput prije nego to kaųeų“. I pitam te: ųto ĉinių sa svojim ranama, onima koje samo ti poznajeų? Moųeų dopustiti da te obuzmu zlopamĉenje i tuga ili ih pak moųeų sjediniti s Isusovim ranama, tako da i moje rane postanu svijetle. Sjetite se mnogih mladih ljudi koji ne mogu podnijeti svoje rane i traųe spas u samoubojstvu: danas, u naųim gradovima, mnogo, jako mnogo mladih ne vidi izlaza, nemaju nade i radije bjeųe u drogu, u zaborav... jadnici. Pomislite na njih. A ti, koja je tvoja droga, da pokrijeų rane? Naųe rane mogu postati izvori nade kad, umjesto da saųalijevamo same sebe, briųemo suze drugima; kad se, umjesto da gajimo ogorĉenost zbog onoga ųto nam je oduzeto, pobrinemo za ono ųto nedostaje drugima; kad se, umjesto da smo zaokupljeni mislima o nama samima, priginjemo nad one koji pate; kad umjesto ųeĊi za ljubavlju prema nama, taųimo ųeĊ za ljubavlju onih koji nas trebaju. Jer tek kad prestanemo misliti na sebe, sebe ponovno nalazimo. Ali ako nastavimo misliti na same sebe neĉemo viųe ponovno pronaĉi sebe. I kad budemo tako ĉinili – kaųe se u Svetom pismu – naųa ĉe rana brzo zacijeliti (usp. *Iz* 58, 8) a nada ponovno procvasti. Razmisлите: ųto mogu uĉiniti za druge? Ranjen sam, ranjen sam grijehom, ranjen sam ųivotom, svaki od nas ima vlastitu ranu. ųto ĉinim: liųem li cijeli ųivot svoje rane? Ili gledam rane drugih i idem s ranjenim iskustvom svoga ųivota ozdravljati, pomagati drugima? To je izazov danas, za sve vas, za svakog pojedinog od vas, za svakog pojedinog od vas. Neka nam Gospodin pomogne da idemo naprijed kroz ųivot.

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] U snažnom duhovnom ozračju Velikog tjedna, pozivam sve na razmatranje otajstva Gospodinove muke, smrti i uskrsnuća kako bismo iz njega crpili snagu da zahtjeve Evanđelja pretačemo u život.

I ne zaboravimo moliti za mučeničku Ukrajinu.

Apeli Svetoga Oca

Sutra se slavi Međunarodni dan sporta za razvoj i mir, koji su proglasili Ujedinjeni narodi. Nadam se da će pridonijeti jačanju nakanâ solidarnosti i stavova prijateljstva i bratskog dijeljenja.

U ovom Velikom tjednu Kristove muke, obnavljajući spomen na njegovu nepravednu smrt, posebno se spominjem svih žrtava ratnih zločina i, dok pozivam na molitvu za njih, uzdignimo prošnju Bogu da se srca sviju obrate. Gledajući Mariju, Majku Božju, podno križa, u mojim su mislima majke: majke ukrajinskih i ruskih vojnika palih u ratu. One su majke mrtve djece. Molimo za te majke.